

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z/23/080129 069
Documentnummer: -
Datum: 9 juli 2024
Onderwerp: Jaarverslag luchtkwaliteit Wassenaar 2023
Bijlage(n): Bijlage 1. Jaarverslag luchtkwaliteit Wassenaar 2023

Geachte Raad,

U heeft zich regelmatig uitgesproken over het belang van goede luchtkwaliteit en uw zorgen geuit over de gevolgen van luchtverontreiniging. Mede door uw inzet meten we de luchtkwaliteit zeer nauwkeurig. De luchtkwaliteit, zoals gemeten in Wassenaar, is heel goed, ook in verhouding tot internationale normen en omliggende gemeenten. Gemiddeld is slechts 5-15% van de uitstoot afkomstig uit het eigen dorp. De overige uitstoot van luchtvervuiling komt van bronnen buiten de gemeente. Graag maken we van deze gelegenheid gebruik u verder te informeren over de resultaten van de luchtkwaliteitsmetingen in 2023 en toekomstige ontwikkelingen.

Achtergrond van luchtkwaliteitsmetingen

In Wassenaar meten we de luchtkwaliteit structureel op twee manieren:

- Op basis van Europese regelgeving meet het RIVM de luchtkwaliteit voor heel Nederland. Dit is in te zien op <https://www.luchtmeetnet.nl/>. De dichtstbijzijnde meetpunten zijn echter in Den Haag, niet in Wassenaar. Dus op afstand.
- Daarnaast heeft gemeente Wassenaar een eigen meetsysteem genaamd Atmotrack. Met dit meetsysteem is preciezer te zien hoe de luchtkwaliteit in Wassenaar is. De luchtkwaliteit is live te volgen via de app Caeli. Enkele inwoners hebben een sensor op eigen terrein. Het is daarmee een voorbeeld van 'citizen science' (burgerwetenschap).

Daarnaast heeft GGD Haaglanden een eenmalig onderzoek gedaan naar luchtverontreiniging in de regio Haaglanden. Dit onderzoek is met u gedeeld via een eerdere Raadsinformatiebrief (d.d. 4 april 2024) en vindt u via de bronvermelding. Hierin werden de gevolgen van luchtverontreiniging op de gezondheid van inwoners van de regio Haaglanden inzichtelijk gemaakt, plus de bronnen van verontreiniging in onze regio.

Toelichting jaarverslag luchtkwaliteit Wassenaar 2023

In bijlage 1 treft u het jaarverslag luchtkwaliteit Wassenaar 2023 van Atmotrack. Onderstaande informatie geeft een toelichting bij het jaarverslag.

Ter info, de kaarten vanaf pagina 9 zijn zo afgebeeld dat er geen rood/groen blokje zichtbaar is, als er onvoldoende data waren om conclusies over te trekken. De schaal van groen naar rood staat per kaart afgebeeld.

Veelgebruikte afkortingen in het jaarverslag

Afkorting	Uitleg	Voornaamste bron
PM2.5/PM10	Fijnstof	Houtstook (met name PM2.5)
NO2/NO _x	Stikstof/stikstofoxiden	Verkeer (NO ₂)
O ₃	Ozon	Chemische reactie in de lucht, met name bij hoge temperaturen
Caeli	App van Atmotrack waar inwoners de luchtkwaliteit live kunnen inzien	

Verder is het belangrijk te realiseren dat veel factoren invloed hebben op de luchtkwaliteit. Dit zijn deels structurele bronnen, zoals het verkeer, industrie en houtstook. Slechts 5-15% van de uitstoot is afkomstig uit het eigen dorp en de rest komt van elders. Ook incidentele factoren beïnvloeden de luchtkwaliteit, zoals bouwverkeer, het weer (bij mist en weinig wind blijft vervuilde lucht hangen), een brand of vuurwerk (zie ook https://www.samenmeten.nl/initiatieven/oud-nieuw-2023-2024?utm_source=Spike&utm_medium=email&utm_campaign=Samen+meten).

Conclusies over de luchtkwaliteit in 2023

Er zijn diverse conclusies te trekken over de luchtkwaliteit in Wassenaar in 2023. Dit wordt gedaan per stof in de lucht en per gebied.

Conclusies per vervuilende stof: fijnstof, stikstof en ozon

Fijnstof

De fijnstofconcentratie voldeed op enkele dagen na aan de EU-richtlijn. De waarde werd overschreden op één dag in januari en op enkele dagen in februari en in september. Door de windstromen en jaargetijden zijn dit gebruikelijke perioden. Februari en september waren in 2023 zonniger dan normaal. Zonnige dagen gaan vaak samen met een mindere luchtkwaliteit, zowel in de winter als in de zomer. Er was in 2023 ook minder fijnstofuitstoot dan in 2022.

Stikstof

De stikstofwaarden werden ook slechts op enkele dagen in januari en februari overschreden. Er was gemiddeld iets meer stikstof- en ozonuitstoot in 2023 dan in 2022.

Ozon

Van de metingen van ozon ontbreken er ruim vier maanden aan metingen, doordat een sensor buiten werking was. Juni was een slechte maand wat betreft ozon. Dat is ook gebruikelijk met hogere temperaturen. Juni 2023 was de warmste junimaand sinds 1901.

Conclusies per gebied

Er zijn slechts weinig bronnen van luchtvervuiling in Wassenaar; de voornaamste zijn verkeer en houtstook. Dat is ook geografisch te zien. In 2023 waren er iets hogere concentraties van fijnstof in de duinen, in de bebouwde omgeving en rond het Valkenburgse Meer. Een waarschijnlijke oorzaak van de hogere concentratie fijnstof rond het Valkenburgse Meer is de aanwezigheid van industrie/bedrijvigheid en landbouw/veeteelt. In de bebouwde omgeving is houtstook een grote oorzaak van fijnstofuitstoot. In de duinen kan zand dit veroorzaken. Voor stikstof zijn de waarden enigszins hoger rondom Meijendel en in de bebouwde omgeving, wat logisch is omdat er in de bebouwde omgeving meer verkeer is. Bij Meijendel hangt de sensor bij het parkeerterrein, de waarschijnlijke oorzaak is dus het verkeer en optrekkende auto's. Van ozon zijn er weinig gegevens. De enige locatie in beeld voldoet aan de EU-grenswaarde.

Inwonerparticipatie

In het jaarverslag zijn ook gegevens gepubliceerd over het gebruik van de app Caeli, waar mensen de gegevens live kunnen inzien. Er waren meer unieke gebruikers in 2023 (48 ten opzichte van 34 in 2022), maar er was wel beduidend minder gebruik van de app (93 keer in 2023, 486 keer in 2022). De gemeente heeft er in 2023 geen bekendheid aan gegeven. Dit jaar wordt de gemeentelijke website over luchtkwaliteit aangepast, zodat Caeli beter vindbaar is en meer mensen ervan gebruik gaan maken. Ook zal de gemeentelijke pagina in de krant aandacht besteden aan de Caeli app.

Score Wassenaar op luchtkwaliteitsnormen

Er zijn verschillende normen op het gebied van luchtkwaliteit, namelijk de grenswaarden van de Europese Unie (EU) en de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Luchtverontreiniging zorgt, ook als aan de normen voldaan wordt, nog steeds voor negatieve gezondheidseffecten. De luchtkwaliteit van Wassenaar is berekend door Atmotrack en de GGD. Hierbij volgt een toelichting op de verschillende normen en onze score.

De EU-richtlijn, daterend uit 2008, bepaalt de grenswaarden (hoeveel maximaal van welke stof in de lucht mag zitten). Deze norm is bindend voor Nederland. Op dit moment voldoet de luchtkwaliteit in Wassenaar aan de EU-normen¹. De grenswaarden zijn een compromis tussen haalbaarheid en gezondheid. De nieuwste advieswaarden van de WHO dateren uit 2021; de EU-grenswaarden dateren uit 2008.

De WHO-advieswaarden zijn gezondheidkundige grenzen en hebben als doel om gezondheidsschade zoveel mogelijk te beperken. Toch kwamen ook deze (mede) tot stand door te kijken wat er technisch, economisch en politiek haalbaar was. De WHO hanteert strengere normen dan de EU. Geen enkel adres in de regio Haaglanden voldoet aan alle WHO-advieswaarden.

Bovenstaande resulteert in de volgende vergelijking van normen en het resultaat van Wassenaar:

---

¹ GGD Haaglanden, 'Luchtverontreiniging in de regio Haaglanden', 2023
<https://www.ggdhaaglanden.nl/wp-content/uploads/2023/10/Rapport-Luchtverontreiniging-in-de-regio-Haaglanden.pdf>

Stof	Europese grenswaarde (2008)	Voorgestelde Europese grenswaarde (2026/2030)	WHO-advieswaarde (2005)	WHO-advieswaarde (2021)	Waarde Wassenaar (2019, GGD)	Waarde Wassenaar (2023, Atmotrack)
NO₂ (stikstof)	40 µg/m ³	20 µg/m ³	40 µg/m ³	10 µg/m ³	18,2 µg/m ³	16,42 µg/m ³
PM10 (fijnstof)	40 µg/m ³	onbekend	20 µg/m ³	15 µg/m ³	17,7 µg/m ³	11,21 µg/m ³
PM2,5 (fijnstof)	25 µg/m ³	10 µg/m ³	10 µg/m ³	5 µg/m ³	9.6 µg/m ³	7,42 µg/m ³

Bronnen: GGD-rapport pag. 17 en 32; Atmotrack-jaarrapport pag. 2

Concluderend voldoet Wassenaar op basis van de gegevens van Atmotrack aan beide EU-grenswaarden en aan de WHO-advieswaarden uit 2005. De EU-grenswaarden zijn bindend en de WHO geeft advies vanuit het perspectief van gezondheid. De WHO-advieswaarde uit 2021 wordt al behaald voor PM10, maar nog niet voor PM2.5 en NO₂. De luchtkwaliteit in Wassenaar was beter in 2023 dan in 2019. Zoals gezegd zorgt luchtverontreiniging, ook als aan de normen voldaan wordt, nog steeds voor negatieve gezondheidseffecten. Het blijft dus nodig om de luchtverontreiniging te verminderen waar het kan.

Toekomstige ontwikkelingen

- Op 24 april 2024 stemde het Europees Parlement voor aanscherping van de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De volgende stap is stemming in de Europese Raad. Wanneer ook die voor stemt, heeft Nederland twee jaar om de nieuwe richtlijnen in Nederlandse wetgeving te implementeren. Zoals gezegd voldoet Wassenaar al aan de nu voorgestelde Europese grenswaarden.
- Het RIVM gaat zich via een communicatiecampagne meer inzetten op het gebied van houtstook. Vanuit Wassenaar doen we dat al.
- Het rapport van GGD Haaglanden zal, als uitvoering van een van de aanbevelingen, opgevolgd worden met een regionaal plan van aanpak.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.